

25. Ειδικές γλώσσες της σύγχρονης εποχής - Η επιρροή της αγγλικής στην ελληνική

**Αναστασία Παριανού
Παναγιώτης Ι. Κελάνδριος**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σύγχρονη εποχή, η επιστημονική ορολογία συνεχίζει να προέρχεται αρκετά συχνά από την ελληνική και λατινική γλωσσική κληρονομιά. Ωστόσο, παρατηρείται ότι η ορολογία και η μορφοσυντακτική δομή των ελληνικών ειδικών κειμένων επηρεάζονται όλο και περισσότερο από την αγγλική γλώσσα σε όλα τα επίπεδα της (ανα)παραγωγής τους. Παραδείγματα της επιρροής της αγγλικής στην ελληνική ειδική γλώσσα είναι, μεταξύ άλλων, οι όροι «HI ιός» ή «HIV ιός» αντί του ελληνικά σωστού «ιός του HI» ή «ιός του HIV», «τρανσγονιδιακός» αντί «διαγονιδιακός», «ATM μηχανήματα» αντί «μηχανήματα ATM». Διαπιστώνουμε λοιπόν, ότι η ελληνική γλώσσα είναι λιγότερο 'εσωστρεφής' (πρβλ. Decsy 1973: 184) απ' ότι εθεωρείτο παραδοσιακά. Θα προσπαθήσουμε να κατηγοριοποιήσουμε τις ομάδες γλωσσικών φαινομένων που επηρεάζονται από την αγγλική και να καταθέσουμε τον προβληματισμό μας για τη μελλοντική πορεία της ελληνικής ειδικής γλώσσας.

Modern specialised languages - the influence of english on greek

**Anastasia Parianou
Panayotis I. Kelandrias**

SUMMARY

Modern scientific terminology is still drawing from the Greek and Latin linguistic heritage. We observe, however, that the terminology and the morphosyntactic structure of the Greek specialised texts are more and more influenced by the English language on all levels of their (re)production. So we see that Greek language is less introvert (cf. Decsy 1973: 184) than it was traditionally considered. We shall try to classify the groups of the linguistic phenomena influenced by English and expose our views on the future of the Greek specialised language.

Η ελληνική ως γλώσσα της επιστημονικής ορολογίας

Η διαμόρφωση της σύγχρονης ειδικής γλώσσας με τη βοήθεια της ελληνικής και λατινικής γλωσσικής κληρονομιάς είναι αναμφισβήτητο φαινόμενο. Η επιρροή της, μάλιστα, ξεπερνά τα όρια των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών και έχει επεκταθεί και σε άλλες γλώσσες, γεγονός που συμβάλλει στην επιστημονική αλληλοκατανόηση των ειδικών διαφόρων χωρών (Novodranova 1996:1061). Χρησιμοποιώντας ελληνογενείς και λατινογενείς λέξεις και όρους,

η σύγχρονη επιστημονική κοινότητα βρίσκει τρόπους διατύπωσης και έκφρασης νέων ιδεών και εννοιών. Έτσι, διατηρείται η διαχρονικότητα της ελληνικής και λατινικής επιρροής στο σύγχρονο επιστημονικό κόσμο. Άλλωστε, μέχρι τον 18^ο έως και το 19^ο αιώνα, η λατινική γλώσσα –με όλα τα ελληνικά στοιχεία που περιείχε– ήταν η διεθνής ‘κοινή’ γλώσσα της ακαδημαϊκής και επιστημονικής κοινότητας (Drozdz/Seibicke 1973:28).

Όταν πλέον οι εθνικές γλώσσες αντικατέστησαν τη λατινική, έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος υποδοχής των λατινικών και ελληνικών όρων από τις διάφορες εθνικές γλώσσες. Η λύση που βρέθηκε διέφερε κατά περίπτωση και περιελάμβανε, κυρίως: α) τα δάνεια, β) τα έκτυπα και γ) την κατά λέξη μετάφραση.

Η μεταφορά ορολογίας γινόταν, λοιπόν, με τη βοήθεια των νεολογισμών¹, άλλοτε με μεγαλύτερη και άλλοτε με μικρότερη επιτυχία. Η προτίμηση της ελληνικής και λατινικής κληρονομιάς μέχρι και σήμερα έχει συγκεκριμένες αιτίες. Η ελληνική και λατινική γλώσσα διαθέτουν γλωσσικό πλούτο, πρότυπα σχηματισμού λέξεων και ελευθερία συνδυασμού γλωσσικών στοιχείων κατά το σχηματισμό νέων όρων (Kichigina 1996:1023) που, προφανώς, είτε απουσιάζουν είτε εμφανίζονται ελάχιστα σε άλλες γλώσσες.

Η αγγλική ως επιστημονική γλώσσα της σύγχρονης εποχής

Η σημαντικότερη αλλαγή που συντελείται σήμερα στις περισσότερες γλώσσες οφείλεται, ασφαλώς, στην εμφάνιση των αγγλισμών² (Stickel 2004:1). Η αιτία της διάδοσης των νεώτερων αγγλισμών δεν οφείλεται τόσο στην άμεση επαφή πολλών λαών με την αγγλική γλώσσα μέσω κάποιων εκπροσώπων της όσο στην επαφή των μη αγγλόφωνων χωρών με προϊόντα που προέρχονται από τις αγγλοσαξονικές χώρες (κυρίως τις Η.Π.Α.) και τη διάθεσή τους στις τοπικές αγορές. Η επαφή αυτή γίνεται, κυρίως, μέσω των ΜΜΕ, των διαφημιστικών φυλλαδίων, των πολυκαταστημάτων, των οδηγιών χρήσης, καθώς και μέσω των επιστημονικών δημοσιευμάτων όπου η ύπαρξη αγγλικών όρων τεκμηριώνει την παρουσία ειδικής γλώσσας και της γνώσης της από τους χρήστες.

Η εξέλιξη της αγγλικής ειδικής γλώσσας στη σύγχρονη εποχή ξεκίνησε από το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Από τότε, η επιρροή της στις υπόλοιπες γλώσσες εντείνεται όλο και περισσότερο

¹ Ως νεολογισμός στην ειδική γλώσσα θεωρείται ένας νέος όρος (νέο λέξημα) ή μια νέα ειδική έκφραση (νέος φρασεολογισμός) ή ακόμα μια νέα σημασία ενός προϋπάρχοντος όρου ή μιας προϋπάρχουσας έκφρασης, που διαδίδονται μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της γλωσσικής τους εξέλιξης, εκλαμβάνονται από τους χρήστες τους ως νέοι όροι και γίνονται αποδεκτοί ως ανήκοντες στη γλωσσική νόρμα.

² Αγγλισμοί ονομάζονται τα δάνεια από την αγγλική γλώσσα σε μια άλλη γλώσσα, τα οποία θεωρούνται από τους μη φυσικούς ομιλητές τους συχνά ως ανεπιθύμητα. Τα δάνεια αυτά επηρεάζουν κυρίως το λεξιλόγιο, τη γραμματική και τη γενικότερη δομή ενός κειμένου και συναντώνται σε όλα τα είδη κειμένων.

και συνεχίζεται μέχρι σήμερα, όπου εκδηλώνεται τόσο στην κοινή όσο και στην ειδική γλώσσα³. Οι ειδικές γλώσσες που έχουν επηρεαστεί από τα Αγγλικά είναι πολλές και αφορούν, κυρίως, την ιατρική, την πληροφορική, ακόμα και την οικονομία.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να κάνουμε μια διευκρίνιση. Σε αντίθεση με τις αγγλικές λέξεις που χρησιμοποιούνται πλέον στην καθομιλουμένη (π.χ. *cash, easy, highlight, weekend*), η ειδική γλώσσα δεν χρησιμοποιεί τους αγγλικούς όρους για λόγους εντυπωσιασμού, σημασιολογικής ή υφολογικής αναβάθμισης των ειδικών κειμένων της, αλλά κυρίως γιατί οι (επιστημονικές) καινοτομίες γίνονται στις αγγλόφωνες χώρες (π.χ. *Reframing* (= αλλαγή πλαισίου στον Νευρογλωσσικό Προγραμματισμό), *e-wallet* (= ηλεκτρονικό πορτοφόλι) ή *Intro A.P.R.* (= Εισαγωγικό Επιτόκιο). Η παγκοσμιοποίηση της επιστήμης και η συγκέντρωση της επιστημονικής παραγωγής κυρίως στις Η.Π.Α. καθώς και η γλωσσική οικονομία που χαρακτηρίζει πολλούς ειδικούς όρους της Αγγλικής, οδηγούν συχνά στη διατήρηση των αγγλικών όρων σε όλες τις άλλες γλώσσες.

Απώλειες επιστημονικών περιοχών από την κυριαρχία της αγγλικής γλώσσας

Στην κοινωνιολογία, «περιοχές» (domains) ονομάζονται οι διάφοροι τομείς στους οποίους χρησιμοποιείται η γλώσσα για να εξυπηρετήσει διαφορετικούς σκοπούς. Οι τομείς αυτοί καθορίζονται θεματικά και γλωσσικά, και περιλαμβάνουν περιοχές όπως το σχολείο, η εκκλησία, η πολιτική, η επιστήμη κ.λ.π. Με την αυξημένη παρουσία των Αγγλικών στους διάφορους επιστημονικούς τομείς, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος «απωλειών» επικοινωνίας στις υπόλοιπες εθνικές γλώσσες (π.χ. Γερμανική, Ελληνική, Γαλλική). Οι απώλειες αυτές δεν συντελούνται μόνο σε επίπεδο λεξικού και ειδικής ορολογίας, αλλά, στο μέλλον, μπορούν να συντελέσουν στην υποχώρηση της εθνικής γλώσσας προς όφελος της αγγλικής. Επιστήμονες των θετικών επιστημών, γιατροί, κοινωνιολόγοι, οικονομολόγοι κ.ά. παρουσιάζουν τις επιστημονικές τους εργασίες στο εξωτερικό αλλά και στις χώρες τους στην Αγγλική. Σε αυτό το δύσκολο έργο που επιτελούν, χωρίς να κατέχουν την Αγγλική ως μητρική γλώσσα, υιοθετούν τις επιστημονικές συμπεριφορές των αγγλόφωνων συναδέλφων, εγκαταλείποντας έτσι βαθιά ριζωμένες επιστημονικές συνήθειες που έχουν σχέση με τον εθνικό πολιτισμό τους. Σύμφωνα με τον Maletzke (1996:15/16), τα στοιχεία που ορίζουν το χαρακτήρα ενός πολιτισμού και τα οποία διαφέρουν από πολιτισμό σε πολιτισμό, είναι τα εξής⁴: ο εθνικός χαρακτήρας, ο τρόπος αντίληψης της πραγματικότητας βάσει του

³ Ένας λόγος για την υποχώρηση της ελληνικής γλώσσας στη διαμόρφωση της ειδικής γλώσσας είναι επίσης ότι όσο φθίνει η αρχαία ελληνική και λατινική παιδεία διεθνώς, οι επιστήμονες θα εμπιστεύονται περισσότερο την αγγλική γλώσσα ως πηγή ειδικών όρων.

⁴ βλ. Παριανού (2004: 404 επ.)

περιβάλλοντος στο οποίο ζούμε, η αίσθηση του χρόνου και του χώρου, ο υποκειμενικός τρόπος σκέψης, η γλώσσα, η εξωγλωσσική επικοινωνία, οι αξίες, οι κανόνες συμπεριφοράς και οι κοινωνικές σχέσεις.

Ο πολιτισμός και ο τρόπος επιστημονικής γραφής -σύμφωνα με τον Galtung (1985, 2003)- είναι στενά συνδεδεμένοι. Ο πολιτισμός στον οποίο ανήκει ένας επιστήμονας δεν αποτελεί, βέβαια, παρά μόνο ένα στοιχείο που τον προσδιορίζει. Ωστόσο, πρόκειται για ένα στοιχείο με σημαντικές επιπτώσεις τόσο στον τρόπο σκέψης όσο και στον τρόπο γραφής του.

Σύμφωνα πάντα με τον Galtung (1985, 2003), υπάρχουν διαφορετικές πολιτισμικές τάσεις που μαρτυρούν το διαφορετικό τρόπο επιστημονικής γραφής και ύφους. Ο ίδιος έχει καταλήξει σε τέσσερις κατηγορίες επιστημονικής γραφής και ύφους: τη σαξονική, την τευτονική, τη γαλλική και την ιαπωνική.

Εξετάζοντας το σαξονικό τρόπο γραφής, ο Galtung (1985, 2003) καταλήγει στα εξής συμπεράσματα:

Επίκεντρο της επιρροής: Η.Π.Α., Μεγάλη Βρετανία, Περιφέρεια επιρροής: Καναδάς, Αυστραλία, Χαρακτηριστικό στοιχείο: πραγματολογικό. Στο σαξονικό τρόπο γραφής έχουμε να κάνουμε με λιγότερο θεωρητικά και περισσότερο εμπειρικά κείμενα. Εξέχουσα σημασία για τον αγγλοσάξονα επιστήμονα δεν έχει, λοιπόν, η δημιουργία μιας θεωρητικής θέσης όσο η ανταλλαγή απόψεων χωρίς φιλοσοφικό υπόβαθρο και παράδοση. Αυτή η βαθιά ριζωμένη ιστορικά στάση ανάγεται στον 18^ο αιώνα και τον αγγλικό εμπειρισμό (Locke, Hume).

Η λειτουργία της αγγλοσαξονικής σκέψης, σύμφωνα με τον Galtung, δεν βρίσκει σύμφωνη όλη την επιστημονική κοινότητα. Μια φωνή (μερικής) διαφωνίας είναι αυτή του Wimmer (2001:7), ο οποίος υποστηρίζει ότι παρ' όλο που κάθε πολιτισμός έχει τα γνωρίσματα, το ύφος και τη συμπεριφορά του, είναι δυνατόν να υπάρχουν κοινά σημεία τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη δομή μεταξύ πολιτισμικώς διαφορετικών παραδόσεων. Οι διαφορετικοί τρόποι γραφής μπορούν να μας δώσουν σημαντικές πληροφορίες για την καλύτερη κατανόηση των διαφόρων επιστημονικών κοινοτήτων και, επίσης, να μας προστατεύσουν από την εξιδανίκευση κάποιου συγκεκριμένου τρόπου γραφής (Pöckl 1997:5).

Όταν, λοιπόν, τα στοιχεία που προσδιορίζουν τον πολιτισμό και τον εθνικό επιστημονικό τρόπο γραφής εξασθενίσουν σταδιακά, ελλοχεύει ο κίνδυνος της ελλιπούς έως ανύπαρκτης

επικοινωνίας μεταξύ των ειδικών στη μητρική τους γλώσσα⁵. Η έλλειψη αυτή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οι επιστήμονες-ομιλητές της ίδιας γλώσσας να επικοινωνούν στο μέλλον μόνο μέσω της Αγγλικής εφόσον δεν θα διαθέτουν τα κατάλληλα γλωσσικά εφόδια που απαιτούνται από έναν ειδικό επιστήμονα, δηλ. τα στοιχεία της ειδικής ορολογίας στη μητρική τους γλώσσα. Έτσι, ο επιστημονικός τους λόγος θα εκφέρεται στοιχειωδώς στη μητρική τους γλώσσα και θα συμπληρώνεται με πολλούς αγγλικούς όρους, αγγλικό συντακτικό και αγγλοσαξονικό ύφος⁶.

Προβλήματα κατά τον εμπλουτισμό της ελληνικής ειδικής γλώσσας με στοιχεία της αγγλικής ειδικής γλώσσας

Η εισαγωγή νέων αγγλικών λέξεων και όρων στην ελληνική γλώσσα συνοδεύεται από δύο κύρια στάδια: των καθιερωμένων αγγλικών όρων και των αγγλικών όρων στο στάδιο της εισαγωγής τους και, πιθανόν, πριν από την καθιέρωση ή την αχρησία τους.

Στο σημείο αυτό θα μας απασχολήσουν οι αγγλικοί όροι που βρίσκονται στο στάδιο της εισαγωγής τους στην ελληνική γλώσσα. Τα περισσότερα προβλήματα που προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία είναι κυρίως λεξιλογικής και γραμματικής-συντακτικής προσαρμογής.

-Εμφάνιση δάνειων όρων:

Η εμφάνιση ξένων δάνειων όρων στην ελληνική γλώσσα είναι ένα φαινόμενο που συναντάμε τόσο στην κοινή όσο και στην ειδική γλώσσα. Το παρακάτω Παράδειγμα 2 από την ειδική γλώσσα στηρίζεται στο αγγλικό δάνειο *on line* (βλ. Παράδειγμα 1) και εμφανίζεται μαζί με το ελληνικό ουσιαστικό *εκπαίδευση* για να αποτελέσει πλέον την πάγια έκφραση *on line εκπαίδευση*. Το συναντάμε επίσης εναλλάξ με την σειρά εμφάνισης *εκπαίδευση on line*.

Παραδείγματα 1-2:

1) 8th Annual Summer Institute for **On-line Education**

May 23-27, 2005

(<http://nursing.uams.edu/institute/>)

2) Έμπειροι καθηγητές καθοδηγούν τους μαθητές σ' όλη τη διάρκεια των μαθημάτων, αξιοποιώντας τεχνικές όπως η *on line* εκπαίδευση μέσω υπολογιστή σε πραγματικό χρόνο

⁵ Ήδη, στη Σουηδία, τα μαθήματα στα δημοτικά σχολεία και γυμνάσια διδάσκονται όλο και περισσότερο στην Αγγλική, με την αιτιολόγηση ότι οι μαθητές γίνονται δίγλωσσοι και η άριστη γνώση της Αγγλικής θα τους φανεί χρήσιμη κατά την μετέπειτα φοίτησή τους στα Α.Ε.Ι.

⁶ Βλ. σχετικά Παριανού (2004:395-408)

και η χρήση πολυμεσικών εφαρμογών που δίνουν τη δυνατότητα εξάσκησης του λόγου σε πραγματικό χρόνο.

(<http://193.92.86.20/onlinelearning/gr/index.asp>)

-Εναλλάξ σειρά εμφάνισης των μερών από τα οποία αποτελείται ο ειδικός όρος:

Η εναλλάξ σειρά εμφάνισης των μερών μιας ειδικής έκφρασης στην ελληνική ειδική γλώσσα είναι σύνηθες φαινόμενο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Μάλιστα, παρατηρείται η τάση η σειρά εμφάνισης να ακολουθεί το αγγλικό πρότυπο (Παραδείγματα 3 και 4 και Παράδειγμα 5 *HIV/AIDS λοίμωξη*). Το Παράδειγμα 6 παρουσιάζει τα δύο μέρη του ειδικού όρου με διαφορετική σειρά (*λοίμωξη HIV/AIDS*)⁷.

Παραδείγματα 3-6:

3) How can further **HIV/AIDS infection** be prevented?

(<http://ohioline.osu.edu/hyg-fact/5000/5299.html>)

4) Basic Information on **AIDS/HIV Infection** and Related Illnesses

(<http://ourworld.compuserve.com/homepages/rossuk/h-aids.htm>)

5) Εκτός από τα οικονομικά και κοινωνικά εμπόδια, η **HIV/AIDS λοίμωξη**, η ελονοσία και η φυματίωση επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό την κατάσταση των γυναικών, κυρίως στις οικονομικά ασθενέστερες περιοχές του πλανήτη.

(<http://www.keel.org.gr/articles/topic/?id=596>)

6) Δυνατότητα πρόσβασης των Ασφαλιστικών Οργανισμών αρμοδιότητας Γεν. Γραμματείας Κοιν. Ασφαλίσεων και του Δημοσίου στα αρχεία των οροθετικών και ασθενών με **λοίμωξη HIV/AIDS** του Κέντρου Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ.) για την πραγματοποίηση ελέγχων με εξουσιοδοτημένα όργανά τους

(<http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Aprofaseis/18-734%2005.07.00.doc>)

-Χρήση του γένους ενός όρου:

Τα παρακάτω παραδείγματα δείχνουν τη δυσκολία προσδιορισμού του γένους ενός σημαντικού ιατρικού όρου, ο οποίος έχει εισαχθεί τα τελευταία χρόνια στην ελληνική γλώσσα. Πρόκειται για ένα συνδυασμό φαρμάκων κατά του ιού HIV. Έτσι συναντάμε τον όρο HAART (Highly Active Antiretroviral Therapy) ως θεραπεία. Το Παράδειγμα 8

⁷ Σε διαφορετική θέση εμφανίζονται οι όροι HIV και AIDS τόσο στην αγγλική όσο και στην ελληνική γλώσσα.

προσαρμόζεται στο αγγλικό Παράδειγμα 7 όπου δεν προκύπτει γένος, ενώ στο Παράδειγμα 9 χρησιμοποιείται το θηλυκό (*στην HAART*) και στο Παράδειγμα 10 το αρσενικό ή το ουδέτερο γένος (*του HAART*). Ωστόσο, τα αυστηρά ιατρικά κείμενα δεν χρησιμοποιούν σχεδόν ποτέ τη χρήση του γένους, όπως φαίνεται στο Παράδειγμα 10 (*του HAART*).

Παραδείγματα 7-10:

7) Poorer Immunological Response to **HAART** in HIV+ Individuals Co-Infected with Hepatitis C Virus

(<http://www.retroconference.org/2002/Abstract/13430.htm>)

8) Διαφορές στην ιολογική και ανοσολογική ανταπόκριση σε **HAART** ανάλογα με το φύλο και την ηλικία

(<http://www.zita-congress.gr/aidsconference/scientificgreek.htm>)

9) Σε ασθενείς με καλή ανταπόκριση **στην HAART**, η εμφάνιση σημείων του συνδρόμου δεν αποτελεί λόγο γενικευμένης σύστασης για διακοπή/αλλαγή της αγωγής.

(<http://www.mednet.gr/archives/1999-5/437.html>)

10) Ο εμβολιασμός μετά την έναρξη **του HAART** μπορεί να αποδειχθεί ωφέλιμος.

(<http://health.in.gr/travel/printa.asp?CurrentArticle=17468> από health.in.gr)

-Δάνειο με προσαρμογή στις φωνητικές, γραφημικές και μορφολογικές νόρμες της Γ.Σ.

Το Παράδειγμα 12 αποτελεί υπόδειγμα δανείου, το οποίο προσαρμόστηκε πλήρως στην ελληνική γλώσσα. Ωστόσο, ο σωστότερος ειδικός όρος είναι ευκαιριακές λοιμώξεις (βλ. Παράδειγμα 13).

Παραδείγματα 11-13:

11) Treatment of **Opportunistic Infections** Guidelines

(http://aidsinfo.nih.gov/guidelines/default_db2.asp?id=69)

12) Όταν ο αριθμός των κυττάρων CD4 μειωθεί κάτω του 200, ή όταν παρουσιαστούν **οπορτουνιστικές λοιμώξεις** ή καρκίνος, λέμε ότι ένα άτομο με λοίμωξη από HIV νοσεί από AIDS.

(www.roche.gr/portal/eipf/greece/portal/roche.gr/virology)

13) Οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλλουν στο να αυξηθεί η αντίσταση του ανοσοποιητικού

συστήματος ή ακόμα και να καθυστερήσει η έναρξη επιπλοκών της νόσου, όπως οι **ευκαιριακές λοιμώξεις** και οι νεοπλασίες που σχετίζονται με τα μεταγενέστερα στάδια του AIDS, και φαίνεται πως αυτό συμβαίνει χωρίς κάποιες καταγεγραμμένες παρενέργειες.

(<http://www.encephalos.gr/full/39-2-05g.htm>)

-Κατά λέξη μετάφραση

Το παράδειγμα που ακολουθεί περιγράφει την κατά λέξη μετάφραση του αγγλικού ρήματος *to give* στα ελληνικά υποδηλώνοντας τα ρήματα *διαφοροποιούμαι* (Παράδειγμα 17) ή *εξελίσσω* (Παράδειγμα 18). Μάλιστα, τα Παραδείγματα 16 (*να δώσουν όλους τους τύπους κυττάρων*) και 17 (*να διαφοροποιηθούν μόνο σε κύτταρα*) προέρχονται από το ίδιο κείμενο και χρησιμοποιούν τα δύο ρήματα εναλλάξ.

Παραδείγματα 14-18:

14) As we lose skin cells, cells from the lower layers divide to **give new cells**.

15) It is now clear that the nucleus of a somatic cell can be transferred into an egg cell and **give a new cell** that is more totipotent.

16) Στον άνθρωπο, τα βλαστοκύτταρα χαρακτηρίζονται ολοδύναμα τις πρώτες τρεις-τέσσερις ημέρες μετά τη γονιμοποίηση, καθώς μπορούν **να δώσουν όλους τους τύπους κυττάρων** συμπεριλαμβανομένων των μεμβρανών και ιστών που χρειάζονται για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του εμβρύου (π.χ. πλακούντα).

(http://www.bioethics.gr/document.php?category_id=69&document_id=311)

17) Τελικά, στους ενήλικες, τα βλαστοκύτταρα που έχουν απομείνει και χρησιμεύουν για την ανανέωση των κατεστραμμένων κυττάρων των ιστών, υπό φυσιολογικές συνθήκες, μπορούν **να διαφοροποιηθούν μόνο σε κύτταρα** των ιστών στους οποίους εδρεύουν.

(http://www.bioethics.gr/document.php?category_id=69&document_id=311)

18) Αυτά τα κύτταρα μπορούν **να εξελιχθούν σε πολλούς διαφορετικούς κυτταρικούς τύπους**, αυξάνοντας τις πιθανότητες αποκατάστασης των βλαβών οποιουδήποτε οργάνου.

(<http://health.in.gr/news/print.asp?arcode=6040>)

Συμπέρασμα

Το ειδικό λεξιλόγιο και η δομή της αγγλικής επηρεάζουν την ελληνική γλώσσα όπως και τόσες άλλες. Τα παραπάνω παραδείγματα αποδεικνύουν ότι, σε πολλούς ειδικούς τομείς η

ελληνική ειδική γλώσσα εξαρτάται από την αντίστοιχη αγγλική, εξάρτηση η οποία είναι μάλλον δύσκολο να υποχωρήσει. Ωστόσο, δεν πρέπει να ανησυχούμε διότι η αγγλική γλώσσα συνοδεύει την κοινή γλώσσα που ομιλούμε όλοι τουλάχιστον τα τελευταία 50 χρόνια. Είναι γεγονός ότι όλο και περισσότερες αγγλικές λέξεις εισάγονται στην ελληνική γλώσσα. Όσο η Αγγλική είναι επιστημονικά κυρίαρχη, η επιρροή της στις άλλες γλώσσες θα είναι αδιαμφισβήτητη. Όσον αφορά την ελληνική γλώσσα (τόσο την κοινή όσο και την ειδική), η Ιστορία έχει αποδείξει τη δυνατότητά της να δέχεται και να αφομοιώνει ξένες λέξεις εμπλουτίζοντας το λεξικό της χωρίς, μέχρι σήμερα, να έχει διακυβευτεί η ύπαρξή της.

Βιβλιογραφία

Decsy, Gyula (1973): *Die linguistische Struktur Europas*, Wiesbaden, σ. 300.

Drozd, Lubomir / Seibicke, Wilfried (1973): *Deutsche Fach- und Wissenschaftssprache*, Wiesbaden: Oscar Brandstetter Verlag, σ. 207.

Galtung, Johan (2003): *Struktur, Kultur und intellektueller Stil*. Bolten, Jürgen / Erhardt, Claus (επιμ.) *Interkulturelle Kommunikation*. Berlin: Sternenfels, σ. 167-207.

Kichigina, Galina (1996): *The Ways of Penetration of Greek-Latin Elements into English Microbiological Terminology*, στο: Proceedings of the 10th European LSP Symposium. Vienna, 29 Aug.-1 Sept. 1995, τ. 2^{ος}, σ. 1021-1029.

Kingscott, Geoffrey (2002): „Technical Translation and Related Disciplines“. Perspectives. *Studies in Translatology*, τ. 10:4 (2002), Clevedon: England, Multilingual Matters Ltd, σ. 247-256.

Lerat, Pierre (1995): *Les Langues Spécialisées*. Paris : PUF, σ. 201.

Maletzke, Gerhard (1996): *Interkulturelle Kommunikation: zur Interaktion zwischen Menschen verschiedener Kulturen*, Opladen: Westdeutscher Verlag, σ. 226.

Novodranova, Valentina F. (1996): *Die lexikographische Darstellung der internationalen griechisch-lateinischen terminologischen Wortelemente*, στο: Proceedings of the 10th European LSP Symposium. Vienna, 29 Aug.-1 Sept. 1995, τ. 2^{ος}, σ. 1061-1067.

Παριανού, Αναστασία (2004): Διαπολιτισμική Ειδική Επικοινωνία. Επιστημονική Επετηρίδα 1999-2003. Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Κέρκυρα, σ. 299-424.

Stickel, Gerhard. *Sprachpolitik in Deutschland oder: der Mangel daran*. European

Conference of the Federation of National Institutes for Language, Paris 2004

<http://www.eurfedling.org/conf/files/Stickel-Deutch.pdf>

Wimmer, Franz Martin (2001): “Interkulturelle Philosophie. Vom Dilemma der Kulturalität zum Polylog“, Institut für Wissenschaft und Kunst, στο: *TEXT 4/2001*, σ. 1-34.

Στοιχεία συγγραφέων:

Αναστασία Παριανού

Επίκουρος Καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΤΞΓΜΔ
Μέγαρο Καποδίστρια, 49 100 Κέρκυρα
26610-87218
parianou@dfiti.ionio.gr

Παναγιώτης Ι. Κελάνδριος

Επίκουρος Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΤΞΓΜΔ
Μέγαρο Καποδίστρια, 49 100 Κέρκυρα
26610-87217
kelandrias@dfiti.ionio.gr